

Monika Selin

Koordynator Zespołu Edukatorów

Justyna Kapa

Edukator

Sprawozdanie z realizacji projektu „Przyjaciel bałtyckiej przyrody - poznaj, zrozum, chroń”

Od 2000 roku w helskiej Stacji Morskiej im. Profesora Krzysztofa Skóry Instytutu Oceanografii Uniwersytetu Gdańskiego, na bazie zasobów kadrowych i infrastruktury tej placówki Fundacja Rozwoju Uniwersytetu Gdańskiego prowadzi szereg działań o charakterze edukacyjno-informacyjnym, skierowanych do szerokiego grona odbiorców. W okresie maj – grudzień 2021r. w ramach realizacji projektu „Przyjaciel bałtyckiej przyrody – poznaj, zrozum, chroń” udało się dotrzeć do ponad **10 067 bezpośrednich i prawie 280 tys. pośrednich** odbiorców z wiedzą na temat biologii i ekologii organizmów morskich, funkcjonowania środowiska morskiego, źródeł zanieczyszczeń oraz sposobów ochrony, różnorodności biologicznej oraz relacji człowiek-środowisko.

Zrealizowany projekt swoim zakresem objął przede wszystkim **warsztaty edukacyjne pn. Błękitna Szkoła**, czyli cykl dwugodzinnych lekcji oraz jedno- lub dwudniowych warsztatów składających się z części teoretycznej w postaci wykładów oraz części praktycznej w laboratorium i w terenie. Zależnie od wybranych paneli tematycznych i warunków atmosferycznych warsztaty terenowe miały postać zaciągu włokiem wzdłużbrzeżnym (pobór materiału biologicznego), obserwacji ptaków na cyplu helskim czy **rejsu edukacyjnego**. Zwłaszcza ten ostatni rodzaj zajęć w terenie jest odbierany jako bardzo cenne doświadczenie o wysokim współczynniku interaktywności. Podczas **30 godzinnych rejsów**, w których wzięło udział **730 uczniów** pobrano próbki wody, badając jej parametry fizyko-chemiczne (m.in. temperatura, zasolenie, pH, transparentność) oraz próbki fito- i zooplanktonu, które uczestnicy zajęć analizowali podczas dalszych zajęć w sali edukacyjnej. W ramach projektu „Przyjaciel bałtyckiej przyrody – poznaj, zrozum, chroń” zaplanowano i wykonano **podcast edukacyjny** w formie reportażu z rejsu, który służy do wzbogacenia zajęć grup niemogących brać bezpośredniego udziału w rejsie. Zajęcia praktyczne to także **aktywności w terenie** oraz w laboratorium (zajęcia z **fizjologii nurkowania** ssaków morskich oraz **sekcja ryby**), na potrzeby których zakupiono **drobny sprzęt laboratoryjny**, taki jak skalpele, mózdzierz, pulsoksymetry,

pompki a także m.in. sprzęt pomiarowy, pojemniki do gier terenowych, fartuchy, podbieraki, siatkę planktonową ze skrobakiem, spodniobuty i odzież terenową dla edukatorów.

Tabela 1. Frekwencja liczby zajęć, liczby godzin i uczniów biorących udział w stacjonarnych zajęciach Błękitnej Szkoły od maja do 31 grudnia 2021 roku.

2021	Liczba zajęć	Liczba godzin	Liczba uczniów
Lekcja	30	60	751
Kurs 1dn.	42	294	957
Kurs 2dn.	8	112	176
RAZEM	80	466	1884

We wszystkich **zajęciach stacjonarnych** w Helu w okresie realizacji projektu wzięło udział **1864 uczniów**. Ponadto Zespół Edukatorów przeprowadził **zajęcia wyjazdowe** w zainteresowanych szkołach i placówkach edukacyjnych dla **405 uczniów**.

Tabela 2. Frekwencja liczby zajęć, liczby godzin i uczniów biorących udział w Błękitnej Szkole stacjonarnej w poszczególnych miesiącach w roku 2021.

Miesiąc	Rodzaj zajęć	Liczba zajęć	Liczba godzin	Liczba uczniów
maj	lekcja	2	4	36
	kurs 1dn.	3	21	60
	kurs 2dn.	0	0	0
	Suma	5	25	96
czerwiec	lekcja	5	10	131
	kurs 1dn.	14	98	327
	kurs 2dn.	0	0	0
	Suma	19	108	458
lipiec	lekcja	7	14	131
	kurs 1dn.	0	0	0
	kurs 2dn.	0	0	0
	Suma	7	14	131

sierpień	lekcja	3	6	77
	kurs 1dn.	3	21	58
	kurs 2dn.	0	0	0
	Suma	6	27	135
wrzesień	lekcja	1	2	30
	kurs 1dn.	9	63	220
	kurs 2dn.	5	70	107
	Suma	15	135	357
październik	lekcja	9	18	286
	kurs 1dn.	8	56	169
	kurs 2dn.	1	14	20
	Suma	18	88	475
listopad	lekcja	1	2	20
	kurs 1dn.	3	21	71
	kurs 2dn.	1	14	20
	Suma	5	37	111
grudzień	lekcja	2	4	40
	kurs 1dn.	2	14	52
	kurs 2dn.	1	14	29
	Suma	5	32	121
Razem		80	466	1884

W ramach projektu „Przyjacieli bałtyckiej przyrody – poznaj, zrozum, chroń” na terenie Stacji Morskiej w Helu przeprowadzono **letni kurs ICHTIOLOGIA MORZA**, którego głównym celem było zapoznanie jego uczestników z biologią i ekologią ichtiofauny Bałtyku oraz wpływem zagrożeń antropogenicznych i zmian klimatu na stan jej zasobów. W tej edycji kursu wzięło udział **15 osób**.

Jednym z działań projektowych były **edukacyjne wydarzenia plenerowe**, podczas których zorganizowano stoiska informacyjno-edukacyjne upowszechniające wiedzę ekologiczną. Odwiedzający stoiska mogli bezpośrednio porozmawiać z edukatorami, otrzymać materiały edukacyjne, obejrzeć filmy tematyczne, zapoznać się z aktualnymi wynikami badań naukowych, przedyskutować problemy środowiskowe, przekazać swoje spostrzeżenia, zagrać w gry interaktywne, sprawdzić swoją wiedzę o morskiej przyrodzie. Każde wydarzenie ma

swoje motywy przewodnie, które są wysunięte na pierwszy plan, ale zawsze prezentowana i omawiana tematyka ma szerszy zakres. W projekcie „Przyjaciel bałtyckiej przyrody – poznaj, zrozum, chroń” zaplanowano **8**, a zorganizowano lub współorganizowano **9 wydarzeń edukacyjnych**, a były to:

- Noc Muzeów w Helu (14.05.2021) – 200 odbiorców
- Międzynarodowy Dzień Bałtyckich Morświnów (16.05.2021) – 994 odbiorców
- Dzień Dziecka w Helu (01.06.2021) – 995 odbiorców
- Światowy Dzień Oceanów (08.06.2021) – 1199 odbiorców
- Dzień Ryby w Helu (24.07.2021) – 3325 odbiorców
- Baltic Sail (15.08.2021) – 500 odbiorców
- Kręci nas bezpieczeństwo nad wodą (17.08.2021) – 250 odbiorców
- Dzień Dzikiej Fauny Flory i Ochrony Naturalnych Siedlisk (17.09.2021) – 150 odbiorców
- Światowy Dzień Morza (30.09.2021) – 150 odbiorców

Łącznie w w/w **plenerowych wydarzeniach** edukacyjnych w okresie realizacji projektu wzięło udział **7763 osób**.

Na potrzeby prowadzonych zajęć, zarówno stacjonarnych, jak i wyjazdowych, a także plenerowych imprez edukacyjnych zaplanowano i wykonano aktualizację merytoryczną, projekt i druk **materiałów informacyjno-edukacyjnych**. Miały one postać wykrojników w kształcie ryb i ssaków morskich z informacjami o danym gatunku na rewersie, a były to: śledź, okoń, stornia, gładzica, morświn, foka szara, foka pospolita oraz foka obrączkowana. Służyły one jako zakładki do książek, pamiątki udziału w zajęciach lub wydarzeniach edukacyjnych, a także cenne źródło niezbędnej wiedzy.

Na potrzeby realizacji projektu zakupiono także inny niezbędny sprzęt i akcesoria przewidziane w budżecie, w tym m.in. przypinki z morświnem, tatuaże, mikroskopy stereoskopowe i komputery do prowadzenia zajęć oraz materiały biurowe, plenerową grę ”koło fortuny” i nagłośnienie do sali edukacyjnej.

Pośrednimi odbiorcami projektu „Przyjaciel bałtyckiej przyrody – poznaj, zrozum, chroń” były osoby odwiedzające fokarium Stacji Morskiej, które podczas prelekcji uzyskiwały informacje dotyczące problematyki prowadzonego projektu. W okresie realizacji projektu fokarium odwiedziło **275 960 osób**.